

पञ्चमः अनुच्छेदः

संस्कृतभाषा प्राचीनभाषासु एकतमा । वेदाः विश्वस्य प्राचीनतमाः उपलब्धाः ग्रन्थाः । एते संस्कृत-भाषायामेव सन्ति । अस्माकं संस्कृतिः संस्कृतमाश्रिता । कथितमस्ति संस्कृतं विना संस्कृतिः पङ्गुः । संस्कृतिं विना ज्ञानिजनः अन्धः । संस्कृतभाषा अनेकासां भाषाणां जननी । पालि-प्राकृत-अपभ्रंशप्रभृतयः भाषाः संस्कृतभाषया एव विकसिताः । आधुनिक-भारतीयभाषाणां विकासः संस्कृतभाषया एव भवति । संस्कृते नूतनशब्दानां निर्माणे अनुपमा क्षमता विद्यते । आधुनिकभाषाणां शब्दकोशस्य संवर्धनाय संस्कृतस्य ज्ञानमनिवार्यम् । देशे भावात्मक-ऐक्याय संस्कृतं परमावश्यकम् । संस्कृतशिक्षाविषये श्रीमाता कथयति- शिक्षायाः माध्यमं स्यात् मातृभाषा राष्ट्रभाषा भवेत् सरलं संस्कृतम् । अन्ताराष्ट्रियभाषा तु स्यात् संप्रति आङ्ग्लभाषा ।

प्रश्नाः

1. एकेन वाक्येन संस्कृतभाषया मातृभाषया वा उत्तरं लिखत ।

- (क) शिक्षायाः माध्यमं किं भवेत् - इति श्रीमाता कथितवती ?
- (ख) संस्कृतभाषया काः भाषाः विकसिताः ?
- (ग) आधुनिकभारतीयभाषाणां विकासः कया भाषया भवति ?

2. एकेन पदेन संस्कृतभाषया मातृभाषया वा उत्तरं लिखत ।

- (क) वेदाः कस्यां भाषायां सन्ति ?
- (ख) संस्कृतं विना का पङ्गुः ?
- (ग) अनेकासां भाषाणां जननी का ?
- (घ) किमर्थं संस्कृतं परमावश्यकम् ?

